

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egyes évre	240 K
Félévre	120 K
Hegyedévre	60 K
Egy hétre	20 K

Egyes szám ára 60 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilítveva(Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELÉVEL.

Nagybecskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 21. szám.

Szerda, január 28.

Szociológiai csepürágás,

tetszetős színbe öltöztetett számtani szemfényvesztés a Leninek immár közel harmadfélèves vagyonszámlája. A proletáralom bolsevista megoldása a jövő objektív történetírójának elvonatkoztatott szemüvegével nézve humbug, értéktelen fiktív próbálkozás. Az egész rendszer maga egy nonsens tételre van alapítva, amelynek minden követelményét bőven kielégíti a Trockij-Leningondolatkor s ezért sokak előtt egy teljes, bevégzett államkonglomerátum képét kelti. Ez a tétel: „Mi a régi társadalom frazeológiájának álláspontján állva, negatívok vagyunk. Munkánk, létünk, törekvésünk e szempontból negatív. De mi épp ezt akarjuk, arra törekszünk, hogy az ósdi, elavult tömegpszichológia életjelenségeinket tagadóknak, ellentétesnek, semminek tekintse: a mi dogmánk azért mégis építomunkát, haladást, új mértéköveket jelent az emberiség kultúr-történetében“.

A tétel kommunista értelemben helyes. A rendszer harmadfélèves uralma tényleg ki is merítette minden kritériumát. Ezért hajlandó a kritikátlan gondolkodás a vörös Eszmében egy határozottan alkotó momentumot felismerni. Igen, csak hogy a bolsevizmus hitvédelme figyelmen kívül hagy egy igen fontos s az egész ügyet egy végtelenül más színben feltüntető alapigazságot. Az eszme az apostolok és tanítványok szemében létségekivül üdvös, még ha negatív is, mert hisz ezt a rendszer nyíltan bevallja. De vajjon ment-e majd ez a bevallás az egész világ előtt azt a rémes rombolást, amit nevében, terjesztésében elkövettek? Feltámasztja-e a halálra-koncolt százazreket az a tudat, hogy ők egy bevallott pusztítás törvényerejének áldozatai? Ujjáépíti-e majd a feldúlt városokat, a leeggett kastélyokat, az eltűnt falvakat ez az új hitvallás? Ugye, hogy nem.

A világ modern, aktuális helyzete tudatos, dicsekvésnélküli, pozitív munkát kíván s nem bevallott, frázistelt negatívumot. S legyen ama nagy mínusz a Leninek szemében még oly nagy teljesítmény is, a rajtuk kívüli világ, amely pedig óriási tulnyomó részét képezi ennek a vén sárgolyónak, ez a világ mindig iszonyattal fordul el a vörös Naptól, amely éget ugyan, de nem világít.

Az adriai kérdés.

A nagybecskereki jugoszláv sajtóirodától.

Páris, jan. 26. A mi delegációnk szilárdan azon az állásponton van, hogy az ugynevelt Wilson-vonal, vagyis a Rása-folyó torkolatáig legyen a határ Olaszország és Jugoszlávia között, hogy Fiume és Zára a mi fenhatóságunk alatt legyen és a fennmaradó adriai part egész terjedelmében nekünk jusson. A mi delegációnk nem akarja elfogadni az utolsó tervezetet. Különben is Wilson és Amerika szilárdan ragaszkodnak ismert álláspontjukhoz és a mi beleegyezésünk nélkül nincs meg Amerika beleegyezése sem.

Páris, jan. 26. Wallace megkapta Lansingtól a sürgönyhírt, hogy Amerika el fogja fogadni az új tervezetet az adriai kérdést illetően, de csak abban az esetben, ha azzal Jugoszlávia is egyetért.

Spalató, jan. 26. A „Novodoba“ egy cikket közöl:

— Az engedékenységnek is vannak határai — írja — és felszólítja benne a mi delegációnkat, hogy ne engedjen. Álláspontjának szilárdnak és erélyesnek kell lenni, mert mellette van Jugoszlávia egész népének akarata, mellette vannak a kaimakcsaláni, bregalnici és kumonovai vitézek. Hét évig küzdötték és vérezték ők a különböző harctereken az adriai tengerért. Készek is mindent feláldozni a hazáért.

Páris, jan. 26. Nitti kijelentette, hogy ha Jugoszlávia kormánya e hó 20-ig nem válaszol világosan és véglegesen, úgy Olaszország követelni fogja Francia-

és Angolországtól a londoni szerződés érvényesítését. Nitti ezen kijelentésére a „Journal des Debats“ megjegyzi: „Nitti ezen kijelentése nem állhat meg már azért sem, mert az új francia kormánynak idő kell, hogy előbb az ügyet átanulmányozza, mielőtt határozná és állást foglalna. Másrészt a londoni szerződésnek keresztülvitele előtt más fontos kérdéseknek az elintézését követeli, nem pedig csakis Olaszország területiális kérdésének elintézését. A főtanács még nem tüzte ki a válasz határidejét és így az elnöknek nem volt joga önkényesen határidőt kitűzni. Végül úgy látszik, hogy Nitti semmi súlyt sem helyez az Egyesült Államok véleményére, melynek szintén szerepe van ezen ügy elintézésében.“

Lyon, jan. 26. Az „Echo de Paris“ hozza Nitti kijelentését, hogy keresni kell Jugoszláviával a megegyezés lehetőségét és ezt meg is találják. Nitti nem sokára visszatér Párisba. A főtanács azt kívánja, hogy az Egyesült Államok is résztvegyen Törökország jövőjének tárgyalásában.

London, január 26. Az „Associated Press“ jelenti Washingtonból: Hivatalos körökből jelentik, hogy az Egyesült Államok magatartása az adriai kérdésben Wilson párisi kijelentése óta semmiben sem változott. Az amerikai kormány szigoruan ragaszkodik a már ismert álláspontjához és azon megegyezés mellett van, amelyben a jugoszlávok óhajainak eleget tett.

Sziléziában dühöng a pestis.

Az emberek az utcán esnek össze. — Becsukják az üzleteket és hivatalokat.

Bécs, jan. 26. Bécsből jelentik: A lapok jelentése szerint ezt írja a „Narodni Politik“ a kelet-sziléziai pestisveszedelemről: Az általános helyzet rosszabbodott. A tescheni lengyel nemzeti tanács elnökségét megtizedelte a járvány. Londzin, Reger és Brzuska képviselők is meghaltak. Az adóhivatalt bezárták. Az emberek az utcán esnek össze. A halálosok száma emelkedik.

Bécs, jan. 26. A „Narodni Politik“-nak jelenti Mähris Ostrauból:

A nép nagy izgalomban van; ha nem küldenék azonnal járványorvosokat, a pestis veszedelme fenyegeti a máhrisch-ostraui szenterületet. Elsősorban arra lenne szükség, hogy a cseh határt és a

tescheni demarkációs vonalat kordonnal elzárják, hogy a pestis a lengyel demarkációs vonalon túl ne terjedhessen.

A magyar békét február közepéig aláírják.

Páris, jan. 26. A „Telegraphen Information“ tudósítója a békekonferencia körében arról értesül, hogy a magyar békeszerződést legkésőbb február közepéig fogják aláírni, minthogy a magyar béke delegációnak, ha a válaszára a határidő rövid kitolását kéri is, több mint két heti halasztást, aligha fognak adni. Eltolódásra-e naptári rendelkezéseket illetően csak abban az esetben számíthatnak, ha előzőleg a békekonferencia színhelyét Párisból Londonba helyeznék át, amely ügyben a tárgyalások folyamatban vannak.

„Hollandia nem tagadhatja meg a német császár kiadatását“.

London, jan. 26. A Daily Mail jelenti, hogy a szövetséges kormányok figyelmeztették Hollandia kormányát, hogy nem hivatkozhatik arra, hogy a császár más állam alattvalója. Németország már belenyugodott a kiadatásba, Hollandia azt tehát nem tagadhatja meg. Ugyanez a lap közli azt is, hogy a német császárt, ha Hollandia kiszolgáltatja, angol hadi-

hajón Angliába viszik, hogy ott várja be porének tárgyalását. A Manchester Guardian azt hiszi, hogy a hollandi kormány mégis meg fogja tagadni a kiadatást. A Globe úgy véli, hogy főképpen Lloyd George az, aki a császár kiadatását kívánja, de a saját kabinetjében is többen vannak, akik ellenzik ezt.

Kivégzés Szabadkán.

Szabadka, jan. 26. Szabadkán borzalmos kivégzés történt a múlt héten. Mint az ottani lapok írják, Gravala György 31 éves bérkocsist statáriális bíróság elé állították, mert gyilkolt. A bíróság Moity István dr. elnökelete alatt halálra ítélte és a halálos ítéletet folyó hó 23-án végre is hajtották rajta. Mikor a kivégzendőt a rendőrség 3 óra 55 perckor vezette a temetőbe, még ásták neki a sirt. Gravala nagy nyugalommal, mosolyogva nézte, mint szorgoskodnak a saját sirja körül. Feleségére, aki gyászruhában jelent meg a kivégzéshez, így szólt:

— Ne sirj szíven: Imádkozzál ne törődj velem: nekem már jobb utam ugysem lesz.

Kivégzése előtt még beszédet is intézett a jelenvoltakhoz.

— Isten veletek testvérek — mondotta.

— Vigyázzatok, ne hogy úgy járjatok mint én!

Ezután odaállították a sirba állított oszlophoz és 4 óra 16 perckor eldőrdült az első sortűz. Előrebukott, magával rántotta az oszlopot is. Az orvos leszállt hozzá és konstatálja, hogy még el. 4 óra 20 perckor még egy lövést kap, de ez sem öli meg. A kivégzésnél statisztáló esendőöröknek még két lövést kellett leadni, hogy az orvos a beállott halált konstatálhassa.

LEGUJABB

A nagybecskereki jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

Nagybecskerek, január 27. Ujvidékről jelentik, hogy a Duna ott állandóan árad. A tegnapi nap folyamán 15 centiméterrel emelkedett a víz állása. Árvízveszély fenyeget.

Szabadka, január 26. A „Szabadkai Ujság” tegnap új címmel jelent meg. Új címe „Szubotica Ujság”. Ezzel is példával akar szolgálni, hogyan kell lojalítással viselkedni új államunkkal szemben. A „Narod” üdvözli ezt a lépést és kijelenti, hogy ha a lap megtartja ezt az irányt, támogatni fogjuk, mert mi is az együttműködés, a testvériség és az egyenlőség hívei vagyunk és abban akarunk élni ezen állam polgáraival.

Belgrád, január 26. A tanítók fizetésének kiutalása az új fizetésrendezés alapján folyamatban van a beadott adatok alapján. Az átutalást, tekintet nélkül az egyes tartományokra, végzik aszerint, amint a szükséges adatokat beszolgáltatták. Az új fizetést visszamenőleg múlt évi december 1-től utalják ki minden tanítónak.

HIREK.

Szent Száva ünnepe. Ma, kedden ünnepelte a gör. kel. szerb egyház Szent Száva vértanu emlékét. Szent Száva gör. kel. szerb püspök volt, a szerb iskolák alapítója. Testét a törökök megégették Belgrádban. E napot az összes iskolák kegyelettel ünnepelték meg, mert Szent Száva az iskolák patrónusa. Dél előtt 10 órakor a gör. kel. szerb templomban ünnepélyes istentisztelet volt, utána a szerb iskolákba mentek a hívők, ahol kalácsvágással, szavalással és beszéddel egybekötött iskolai ünnepek voltak.

Nagy hadinyereségadók. A „B. Gl.” írja: A bácskai Dungszerzki nagybirtokos családra 16 millió korona hadinyereségadót róttak ki az 1919. évre. Egyedül Dungszerzki Gedeonra kilenc millió és a legifjabb Dungszerzki Istvánra két millió koronát róttak ki.

A helybeli állami felső kereskedelmi iskola érettségiző növendékei szombaton, e hó 24-én Perl Mihály vegyész-tanár vezetésével megtekintették a cukorgyárat. Miután a cukorgyártás elméleti részével teljesen tájékozottak, nagy örömmel hallgatták Walaschek cukorgyári adjunktus ur alapos magyarázatait a gyártás gyakorlati menetéről. A vezető tanár és az ifjúság ezután is hálás köszönetet mond a cukorgyár tek. igazgatójának, ki az engedélyt a legújabb technikai vívmányokkal felszerelt gyár megtekintésére készségesen megadta és Walaschek urnak is a lekötözö kalauzolásért.

Elütötte a keskenyvágyányu. Kelemen József 13 éves fiút vasárnap reggel a keskenyvágyányu vonat a saját vigyázatlansága folytán elütötte. Bevitték a kórházba, ahonnan még aznap délután kibocsájtották, miután sérülése könnyebb természetű.

Vadászat Törökbecsén. Törökbecse környékén a múlt héten, szombaton — mint ottani tudósítónk írja — Bizék Dezső dr. gyógyszerész vezetésével hajtóvadászat volt, amelyen a törökbecsei, aracsi nimródokon kívül Bizék dr. meghívására résztvett két angol tiszt, akik Ujvidéken egy misszionál teljesítenek szolgálatot. Lelőttek összesen 150 drb nyulat és több rókat. Veszelinov Szvetozár törökbecsei föld-birtokos maga hetven darab nyulat terített le. Vadászat után a „Pannónia”-szálló éttermében banket volt.

Adomány. Weiterschan Jakabné lapunk utján a helybeli róm. kath. árvaháznak, a szerb vörös kereszt egyletnek, a patronage-egyletnek és a háborús özvegyeknek 50—50 koronát, összesen 200 koronát adományozott. Az összeget rendeltetésük helyére juttattuk.

Írógépeket

szakszerűen javít és tisztít a

Telefon 137.

„Volta” R.-t.

Baleset. Törökbecséről írja tudósítónk: Witz Ödön nagyikindai adótiszt, aki Törökbecsén járt szülei látogatásán, a múlt hét csütörtökjén este a vasuti állomás felé igyekezett. A temető körül két ismerős vadászemberrel találkozott. Együtt mentek egy darabig. Egyszerre csak az egyik vadász seréttel töltött fegyvere elsült és Witz Ödönt érte, aki a combján súlyosan megsérült. Vonaton Nagyikindára szállították és most otthon ápolják. Érdekes, hogy másnap egész Törökbecsén olyan formában terjesztették a balesetet, mintha Witzre merénylők lőttek volna. Ez azonban nem felel meg a valóságnak.

A spanyoljárvány. Mint Szabadkáról jelentik, a spanyoljárvány Budapesten is fellépett. Dunántúli katonák hurcolták a magyar fővárosba, ahol eddig 400 megbetegedés és három halálozás fordult elő.

Uj kártyajáték. Egy vidéki város kaszinójában találták föl ezt az új kártyajátékot, mely bizonyára hódító körútra kel mindenütt, ahol nem szeretik és el akarják üldözni a kibiceket. Mert ennek a játéknak a célja semmi egyéb, mint a játékosok összeesküvése a rettegett kibicek ellen. Abban a vidéki kaszinóban, ahol az eset megtörtént, a kibicek különösen két öreg urat háborgattak, akik pedig szép esőndben szerettek játszani a maguk megszokott fülkéjében. A két furfangos ur erre titokban ravasz tervet eszelt ki — s másnap este újra leültek játszani, természetesen ismét a kibicek egész seregétől körülvéve. Az egyik játékos osztott, még pedig magának hat, ellenfelének három kártyát. Azután komolyan azt mondta:

— Tengernagy!

A másik vállat vont és azt felelte:

— Ellentengernagy!

Mérges lett erre az első és visszavágott:

— Torpedó!

Amire nem késik a másik kivágni:

— Hadihajó!

Erre az első kijelentette, hogy föladjja a partit — de csodálatos, nem ő fizetett, hanem még ő kapott öt koronát. A kibicek bámulva nézték az új, ismeretlen játékot s az egyik meg is kérdezte:

— Miféle játék ez?

— Nem ismeri? fordult hozzá az egyik játékos. Ez a híres tengerész-játék: a delfiniász. Dewey tengernagy is ezt játszotta a cavitel ütközet előtt...

A kibicek erre hozzáfogtak, hogy a játékból kiokoskodják a delfiniász szabályait, de bizony semmire se mentek. Nem lehetett az ide-oda röpködő, rejtelmes jelszavakból semmit sem megérteni. S a két játékos titokban boldogan mosolygott a hajusza alatt, mikor látta, hogy célt érnek: a kibicek lassan mind elcsüggedve, kétségbeesve párolognak el mellőlük. Az ördög néz olyan játékot, amit nem ért. Aminthogy nem is lehetett a delfiniászt megérteni, mert a két ravasz öreg ur csak a kibicek elkergetésére eszelt ki azt és találomra hangzatták csak a hangzatos jelszavakat... A kibicek tehát mind elődalogtak mellőlük. Csak egy tartott ki tántoríthatlanul. Az egyik játékos végre türelmét veszve fordult a kibőjtölhetlen kibichez:

— Hát ön egyre nézi ezt a játékot? Hiszen nem értheti?

— Dehogyan nem! felelt ragyogó arccal a kibic. Már kezdem ezt az érdekes játékot érteni.

Halál a randevu után.

Gyilkosság vagy öngyilkosság? — Női holttest az istállóban. — Rejtélyes eset Alsóitteben. — Behozták a férjet az ügyészségre.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, január 27.

Rejtélyes eset tartja izgalomban a múlt hét péntekje óta a torontalmegyei Alsóittebe község lakosságát. Egy férj-től különváltan élő asszony holttestét fölakasztva, holtan találták az istállóban. A férjét letartóztatták, mert alapos a gyanu, hogy ő tette el láb alól az asszonyt, akinek — ugyilátszik — a vagyonára ábitozott. Nincs azonban kizárva, hogy egyszerű öngyilkosságról van szó és csak a falubeli fáma csinált büntényt a furcsa esetből...

Tudósításunk róla a következő:

Alsóitteben január 22-éről 23-ikára virradó éjjel a 36 éves Csáki Imre alsóittebei földművesnek a föle különváltan élő feleségét: a 37 éves Jámbor Esztert az istállóban fölakasztva holtan találták. A hullaszemle alkalmával külső sérüléseket konstaláltak a holttesten. Bejelentették a gyanus esetet a szerbittebei főszolgabíró-nak, aki viszont a nagybecskereki ügyészséget értesítette távirat útján.

Grsits Pál dr. vezetőügyész utasítására a gyanusított férjet letartóztatták. Szabó Béla vizsgálóbíró pedig Fialowski Béla dr. törvényszéki orvossal kiszállt a községbe és megejtette a boncolást. A boncolás nem tudta kétségkívül megállapítani, hogy önakasztás avagy idegen kéz által eszközölt akasztás történt-e. A férj tagad. Mindamellett tegnap behozták az ügyészségre Nagybecskerekre, mert a gyanúkok ellene szólnak.

Csáki Imre — mint a nyomozás megállapította — hat hónap óta különváltan él a feleségétől, aki nála egy évvel idősebb, hatalmas termetű asszony. December óta azonban újra járogatni kezdett az asszonyhoz, akivel rendszeren az istállóban találkozott. Nem akartak ugyanis a lakásban összejönni, mert ott volt Csákiné első férjétől származó 17 éves leánya: Erdős Rozál és Csákiival való házasságból született két gyerek. Mikor a férj látogatába jött, csak átkopogott az istálló falán a szomszédos lakásba, ilyenkor az asszony átjött hozzá.

Jan. 22-ről 23-ra virradó éjjel is randevu ment a különváltan élő férj a feleségéhez. Reggel, amikor Erdős Rozál benyitott a sötét istállóba, megborzadva látta, hogy az ajtó mellett a szegen fölakasztva, holtan lóg az anyja. Nem is akart hinni a szemének.

— Édesanyám még most is itt beszélget? — fordult a lógó holttesthez, mert azt hitte, hogy anyja szokás szerint az istállóban diskurál. Olyan helyzetben lógott a falon, hogy nem is gondolt a borzasztó valóra szegény megijedt leány, aki azután jelentést tett a csendőrségnek. Nyomban a férjet fogták gyanuba, a csendőrség őrizet alá is vette.

A boncolást vasárnap délben ejtették meg a halott lakásán. Részt vett azon dr. Szántó Adolf szerbittebei orvos is. Azt állapították meg az orvosok, hogy a halált fulladás okozta, de hogy ez a ful-

adás idegen kéz által történt-e, nem lehet kétségen kívül megállapítani.

A férj ellen szól az a körülmény, hogy az asszony nem hagyott hátra levelet és a hulla olyan állapotban csüngött a falon, mintha meghurkolták volna és aztán akasztották fel. A lábai a földet érintették, nem a levegőben lógtak, mint az önakasztásoknál.

A föltevés az, hogy Csáki becsalta az asszonyt az istállóba, ahol valószínűleg másodmagával hurkot vetett a nyakába. Egyedül nem bírhatott vele, mert kicsiny ember, a felesége pedig erős, hatalmas termetű. Verekedő természetű ember Csáki. Korosmáznai szokott. Az asszony, akinek 9 hold földje van, maga gazdálkodott, a férjnek nincs semmije. Az asszony állítólag ígéretet tett neki, hogyha megjavul, újra együtt fognak élni és még a földjét is a nevére iratja. A tanuk szerint Csákiné szorgalmas, jó asszony volt, aki soha sem emlegette az öngyilkosságot, Csákinak viszont egy másik hadiözvegy kedvese is van, akinek a férje háboruban eltűnt. A falu persze meg van győződve Csáki bűnösségéről és a hangulat annyira ellene volt, hogy ha le nem tartóztatják, meglincselik.

A vizsgálat lesz hivatta kideríteni, mennyiben bűnös a férj Jámbor Eszter halálában?

A Nyugat művásárlásai Ausztriában.

Az a hír, hogy Bécsben számos nagyértékű műremeket, mint például a sokat emlegetett kilencszáz gobelint és más, milliókat érő kincseket elárverez az állam, hogy ezáltal az élelmiszerek és nyersanyagok vásárlásához szükséges külföldi valutához jusson, a külföldnek művészettel foglalkozó köreiből érthetően nagy érdeklődést idézett elő. Mindenekelőtt több franciaországi nagy műkereskedő érkezett Bécsbe, akik az üzlet iránt érdeklődtek. A gobelinek és a volt uralkodóház kincseinek eladásáról azonban ujjában egyetlen szó sem esik, úgy látszik, a dolog elaludt és valószínűleg tovább is pihenni fog. Az üzletből tehát semmi sem lesz és csak örülni lehet annak, ha sikerülni fog ezeket a kulturális műtárgyakat megőrizni. De ezeken a műtárgyakon kívül még számos más műérték is van Bécsben magántulajdonban. Ennek híre már a külföldre is elterjedt és az entente államok műkereskedői mesés üzleteket kötöttek Bécsben a mai, soha vissza nem térő kedvező konjunkturában. Az éhező Bécs ma mindent odaad. Az emberek azért sietnek, hogy Bécsbe utazhassanak és a magántulajdonban levő műemlékeket jól őrzött rejtekhelyükről kicsalogassák és olcsón megvásárolják. Mert a külföld számára ma minden olcsó, ami Bécsben bármilyen drágának tűnik is fel, mert hiszen a koronát már nem is lehet a külföldi pénzegységgel mérni.

Párisban, Londonban és Berlinben állandóan nagy művészeti aukciók vannak, amelyeken a nagy világcégek is képviselik magukat. Ezeket már a bécsi műkincsek is árverés alá kerülnek. Olyan gobelinek, amelyek Bécsben nemrégiben nyolcvanezer koronába kerültek, most Berlinben négyszázezer koronáért cseréltek gazdát. Huszezer koronás antiquitásokat kétszázézer koronáért adtak tovább. Innen van az, hogy olyan műkereskedők, akiknek neve azelőtt teljesen ismeretlen volt, most a külföldi valutára való hivatkozással a legnagyobb reklámmal lépnek fel a bécsi műgyűjtőknél, akiknek magántulajdonban levő műtárgyaikat a külföldre akarják vinni. Ugyilátszik, ezeknek az értékes műtárgyaknak, tulajdonosai sejtelemmel sem bírnak arról, milyen értéket képvisel a külföldi piacon az ő tulajdonuk, mert elvakították magukat a felajánlott, de csak látszólag nagy összegtől és így becsapatták magukat. És ha a külföldi becslés értékét koronába átszámítják, csak későn jönnek rá arra, hogy milyen rossz üzletet csináltak.

A külföld műtárgy-lánckereskedői nagyon jól tudják, miként juthatnak be a régi bécsi patricius- és arisztokrata-házakba, ahol a műrekek századok óta felhalmozva hevernek. Meg van nekik Bécsben az ismeretségük, amely bevezeti őket a társaságokba, megismerteti a különböző személyiségekkel és azt se bánják, ha meg is kell fizetni az árát annak, hogy valahová ártatlan ürüggyel meghívathassák magukat, hogy azután ily módon alkalmuk legyen a vendéglátó házigazda műtárgyainak megismerésére. Azután megteszik az ajánlatukat, ami legtöbbször azzal az eredménnyel jár, hogy a műtárgyak külföldre vándorolnak. A bécsi művészeti bizottság megnézi ugyan a műtárgyakat az elszállítás előtt, de csak a Standard works, vagyis csak az olyan műtárgyak iránt érdeklődik, amelyek a művészet-történelemben előfordulnak. Természetesen azonban számos olyan műremek van, amely bár elsőrendű mesterek munkája a művészeti irodalomban és a katalógusokban nem fordul elő. Ezek számára azután nyitva van az út külföld felé!

Érdekes házasság Érdekes eljegyzés volt szombaton Berlinben. Adolf schauburg-lippe herceg tartotta eljegyzését Bentheim-steinfurti Eberwyn herceg elvált feleségével, Langenfeld Lillivel. A vőlegény az egykor uralkodó házak egyik leggazdagabb hercege. A menyasszonynak különös multja van. Neve tizenöt évvel ezelőtt vált ismeretessé a berlini életben, az azóta elhalt Glampietrohoz való viszonya miatt, aki őt mint portugál grófnőt ismerte. Később azonban kitűnt, hogy a portugál grófnő tulajdonképpen egy westphaliai kisváros polgármesterének a leánya. Néhány évvel később felesége lett Bentheim-steinfurti Eberwin örökös hercegnek, aki titokban esküdött meg vele Londonban. Ez a házasság később a herceg pénzügyi zavarai miatt felbomlott. A herceg ugyanis, — mert a családja nem támogatta, — millió adósságokat csinált és végre is elrendelték a vagyonára a csődöt, mire a család végre elérte, hogy a házasságot Németországban semmisnek nyilvánították. Langenfeld Lilli most már Schauburg-lippe hercegnő és ezzel Németország egyik leggazdagabb asszonya lesz.

Eladó:

1 frakk, 2 mellény 1400 K, 1 szalonkabát 1200 K, 1 bőrsapka 250 K, 1 róka boa és karmantyú 700 K, 1 női kosztüm fekete téli szövetből 600 K, 1 pár női téli cipő szövet betéttel 360 K, női sapkák fekete és színes drbja 50, 40, 30, 20 K, 1 Bendel óra 800 K, 1 garderozszelekrény, új, 1000 korona.

Bővebbet: Niczky-u. 6. sz. d. e. 10 - II, d. u. 2-3 óra között.

2 fiatalember

(20 éven felüli) egy gabonaüzletben felvétetik fizetéssel. 177

Ajánlatok e lap kiadóhivatalához intézendők.

Egy

zongora és íróasztal

eladó. 163

Cím a kiadóhivatalban.

Fűszert, bort, kávét, svájci csokoládét, csemegeárukat legjobban vásárolhat a Somogyi-féle csemegekereskedésben, Fő-utca. Telefon 277. Szolid árak. Figyelmes kiszolgálás. Pezsgő állandóan kapható. Megérkezett a Pick-szalámi.

Kifogástalan állapotban levő, alig használt elsőrangú Ant. Petrof-féle

Zongora
eladó.

Megtékinthető Melenczei-utca 5. sz. a. (kapu alatt jobbra) délelőtt 11-12 és délután 2-4 óráig. 162

Nagyobb mennyiségű vasúru

és pedig:

szög, drót és cinkpléh

csak nagyban kapható

Turinszky Péternél

182 Pasityeva (Tomaseváci) utlica.

Keresek megvételre

1 drb sima őrlő hengerezéket, 1 drb 1. vagy 2-es számú „Rentabel“-t vagy ennek megfelelő gabonahámogógépet és 1 drb „Detaser“ felbontógépet.

Eladok

92 hengerezéket, 1 drb 3. számú „Rentabel“-t, 2 drb Wörner-féle hegyezőgépet, tarát, 2-3 és 4 méteres cilindereket, felvonókat, garatokat és különféle apróbb malomberendezéshez szükséges részeket.

Kulik Pál malomtulajdonos Fehértemplom

GEYER LAJOS borkereskedő

tisztelettel értesíti helybeli és vidéki vevőit, hogy 1919 évi saját szüretelésű fehértemplomi és versecvidéki ó- és új borait most hozta Nagybecskerekre és megkezdi azoknak kiadását. Az eladás csakis 50 literen felüli mennyiségben, a legolcsóbb napiárak mellett történik. Nagyobb mennyiség átvételénél megfelelő árkedvezmény. Érdeklődőknek szívesen szolgál mintával. Telefonszám 135. Geyer Lajos borkereskedő.

Eladó egy női
kosztüm

Kinizsi-utca 1. szám alatt.

Keresünk irodai teendőkhöz
jártas szerb, magyar és német nyelvet írásban és szóban bírő
tisztviselőt

Ajánlkozók személyesen jelentkezzenek Komlós és Székelynél Alexandrova (Hunyadi) utlica 27.

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTAL“ kiadóhivatalában, Zápolya-utca 1. szám

A Szerb királyi szabadalmazott
belgrádi cukorgyár
répabeszerezési osztálya

a Bánátban szerződéseket köt
cukorrépa termelésre
rendkívül előnyös feltételek mellett!

Felvilágosítással szolgál az irrodavezetőség:

6799

168

Nagybecskereken, Alexandrova
(Hunyadi) ul. 525. (Mayer Henrik-féle ház) I. em.